

tételek mellett, hogy a gyár a vételárat husz év alatt törleszti.

Kecskeméti Antal a Szatymazi-utcában hat hold területet ingyen kér, de kiköti, hogy a város töltsse föl a területet. A tanácsosnak azt a javaslatát fogadta el a bizottság, hogy átengedi ingyen a telket, de a feltöltésről a tulajdonos köteles gondoskodni.

Körmendy Mátyásnak a Buvártó területéből másfél holdat ingyen javasol átengedni a bizottság. Szántó Mihálynak azt a kérését, hogy téglagyár céljaira hat holdat holdanként 1600 koronáért engedjenek át, nem tartja teljesíthetőnek és a terület holdjáért 3600 koronát kér.

A bizottság ülése fél hét óra után ért véget.

A magyar mozi.

(A kulisszák mögül. — Magyar filmszükséglet a világpiacra. — Mozgósínházak mérlege. — A „magyar mozi” jelentősége. — „Hunnia Biográf Társaság és a második magyar filmgyár.)

(Saját tudósítónktól.) Szédületes a mozi-színházak szaporodása, amelynek lázához csak a kávéházak gombamódra való születte hasonlítható. Budapesten ma 110 mozgószínház áll a publikum rendelkezésére, Bécsben pedig 116. A magyar főváros 900.000, Bécsnek pedig kétmilliónyi lakosságát nézve, látnivaló, hogy Budapesten még aránytalanul több mozgószínház van, mint Bécsben. Az osztrák császárváros mozitulajdonosai ép a napokban kérték memorandumukban a mozgószínházak számának a limitálását és ennek a mozgalomnak visszhangos, de fokozottabb mértékben, alappal bíró hullámaként a magyar mozitulajdonosok is összeültek, hogy megtárgyalják, miképen kériék a hatóságok beavatkozását a budapesti moziknak, azok számát tekintve, túlságos és sok tekintetben káros elfajzása ellen.

Laikus beszéd az, amit lépten-nyomon hallunk: a legjobb üzlet a mozi. A közönség naivitása a rugója annak a gondolkodásnak, hogy mozgószínházhoz elegendő kis tőke is és ez rövid időn belül busásan meghozza a gyümölcsét. Tévedés, mert nagy tőke szükséges a jóforgalmu helyen való boltbér fizetésére, a mozi elegáns berendezésére, de legfőképpen arra, hogy az újdonságokat első sorban mutassa be, amikor a film kölcsönzése a legdrágább.

... A mozi eleinte a külvárosi nép szórakoztató mulatságára szolgált, ma az intelligens közönség kulturigényeinek a kielégítését célozza és ha mégis szenzációs rémdrámákat dob az öldöklő iramu verseny a mozik műsorába, ennek a reklámhajhászás a forrása, nem a mozik nivójának tudatos lefokozása. Végre is a mostani zürzavaros evolúciónak meg lesz az eredménye, minden mozi a saját publikumával harmónikus programot adhat. Ez lesz a mozi tulajdonképeni kialakulása ...

(A magyar kinematográfia.)

A magyar kinematográfia gyors és buja növésehez hozzájárul még annak egyoldalúsága. A kinematográfia három fázisos: mozi-színház, mozikép-gyártás és filmkölcsönzés. Magyarország körülbelül 400 mozijának filmkölcsönzési szükségletét 5—6 vállalat elégíti ki, mert kevés az elsőrangú mozi, amely első napokban mutatja be az új képeket (a legjobb mozik tehetik csak, hogy első napon vetíthessék az újdonságot.) Hogy milyen csekély fontosságu a magyar filmszükséglet, ennek jele az, hogy a magyarnyelvű magyar-rázófilm kérdése még mindig vajdik. Pedig, ha a gyáraknak csak kis lukratív érdekük lenne, már kielégítették volna ezt a jogos kívánságot.

Nem kellett volna várni a budapesti főkapitányság az e napokban kiadott rendeletére, amelyben a főkapitány szigorúan meghagyja, hogy a mozgófényképszínházak tulajdo-

nosai január 15-től kezdve a bemutatott filmeket magyar szöveggel és a képeken előforduló szövegmagyarázatokat magyar nyelven alkalmazzák.

A külföldi filmgyárak Magyarországon hetenként cirka 25.000 méter filmet helyeznek el 30.000 korona értékben. Az évi másfélmillió forgalom tehát megoszlik a világ 80—90 gyára között, ezért kevés bármely külföldi gyárnak is a magyar érdekeltsége.

(A magyar film jövője.)

Tévedés az a felfogás, hogy a létesítendő magyar filmgyárak Magyarországon termékeny talajra találnak. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a magyar filmgyár — nem, mint a külföldi — öt-hat képet ad el, de tíz-tizenkettőt, abban az esetben, ha a magyar filmkölcsönzők ugyanegy sujt-ból két példányt vásárolnak. Vegyük, hogy a magyar filmgyár hetenként két filmet produkál, ez átlagban hetenként 500 méter. Ha ezt a filmkölcsönzők válogatás nélkül megvennék, akkor hetenként 3000 méter, 3600 korona értékben számítható, egy évben tehát 180.000 korona. Megjegyezzük, hogy minden képet az összes filmkölcsönzési vállalatok nem vásárolnak meg, így tehát a „magyar mozi” a hazai piacot illetően alig jelent valamit, úgyszólván egész léte a külföldre szorítkozik. Az egész világ piaca a jó mozikdarabnak, nem az az ország, amelynek a gyára a felvételt produkálja. Moziislágerből 5—600 példányt lehet az egész világon eladni és ennek a fogyasztásnak Magyarország csak egy százalék erejéig részese.

(A mozi nyilvánossága számokban.)

A legérdekesebb film a „heti újság”, amely az egész világon lévő moziifluidósítók révén a legfontosabb a heti eseményeket viszi vászonra. Ebből minimálisan 500 példányt adnak el, mert ez versenyen kívül áll, ennél a képnél nincsen helye a válogatásnak, ennek rendes abonensei vannak. Képzeliük most el, hogy az ötszáz film (mert aktuálitása kötött) a leszállítás napján kerül mindenütt lepergésre. Ugyanegy időben tehát a világ legkülönbözőbb tájain 500 mozi játszva ugyanazt a filmet. Ha ennek az ötszáz legelsőrangú mozi-színháznak a napi látogatottságát minimálisan ezer nézőre becsüljük, akkor félmillió ember nézi végig a képet, amely egy hétig maradván műsoron az első 500 színházban, az első hét alatt három és fél milliónyi tömeget jelent, amely a következő heteken további milliókkal fokozódik.

(Magyar filmgyárak.)

„Hunnia Biográf Társaság”, ez a nemskára elkészülő első „magyar mozi” cége, Faludy Miklósnak, a Vigszínház kitűnő igazgatójának vállalkozása. Faludi hevesen kikelt az ellen a felfogás ellen, hogy a mozi a színháznak ártana, elmondotta, hogy a serkentője mi volt a „magyar mozi” alkotásának.

— Ma megváltozott már a mozi. Darabokat irnak a mozinak, ahol a színész egész skáláját kijátszhatja intelligens nézőpublikumának. A legjobban kottirozott nevek olvashatók a moziszinlapokon és semmi sem állja útját majd annak, hogy magyar színész is világhírű moziművész ne lehessen, annál is inkább, mert a legkiválóbb magyar írók mozi-darabjai várnak megjátszásra. Állandó mozi-társulatom nem lesz. Alkalmakra szerződtem színészeket, kit-kit épen ahoz a darabhoz, amelyben szükség van rá. Nemcsak a Vigszínház tagjai fognak játszani a mozikdarabokban, hanem a többi fővárosi színházaké is, sőt az orfeumokból is... Fellépti díjakat fognak kapni, úgy, hogy annak kétharmad részét a felvétel után, egyharmadát pedig csak akkor vehetik fel, ha a film sikerül. Nemcsak darabokat játszatok, de természeti felvételek is lesznek, időnként leutaznak a színészek oda, ahová a felvételt rögzíteni kell. December végén kezdődik a mozi-felvétel. Filmeket azonban csak akkor bocsájtok a mozgószínházak rendelkezésére, ha legalább öt-hat jó magyar filmmel rendelkezem...

Az épülő magyar filmgyár a Sziget-utcában van. Hatalmas vasyázu épület. Széles, tágas, nagy kiterjedésű üres telek egyik sarkában helyezkedik el az alkotmány. Tetőzete hol szabad, hol üveggel fedett, egyes oldalrészei befalazottak, hogy a nap állásának megfelelően fényt vagy árnyékot lehessen vetíteni a szinpadra. M. Simone, a külföldről hozott elsőrangú francia művezető magyarázza a mozigyárat, amelynek munkálata már a befejezéshez közeledik. Különös lesz a zsinorpadlása, szinpadi sülyesztőt is építenek, mint ahogy ezt a modern kinematográfia megkívánja. A vasépület mellett földszintes ház terül el, fura szobáiban mindmegannyi a filmgyártáshoz szükséges bádognád, faállvány, vasszerszám, gépezet.

(Még egy mozigyár.)

Faludi moziája nemsokára meg is kezdi működését. De ép a közelmúlt napokat járta be az a hír, hogy a Projektográf mozgófénykép és gépgyár r.-t., amely természeti felvételeket eddig is készített (udvari vadászatok, me-
netek, ünnepek) szintén magyar filmgyárat akar építeni.

Az óriási szimával haladó magyar mozi-színházak mihamarább magyar levegőjű, magyar művészetben fogant darabokat vetnek a fehér vászonra.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor.

Péntek: Boccaccio, operett. (Páros 2/3.)
Szombat: Rossz pénz nem vész el, népies vigjáték. (Páratlan 3/3.)
Vasárnap d. u.: Szép Heléna, operett. — Este: Az árendás zsidó, népszínmű. (Páros 1/3.)
Hétfő: Az ezred apja, énekes bohózat. (Páratlan 2/3.)
Kedd: Apja fia, színmű. (Bemutató. Páros 2/3.)
Szerda: Apja fia, színmű. (Páratlan 1/3.)
Csütörtök: Apja fia, színmű. (Páros 2/3.)
Péntek délután: A szerelem gyermeke, színmű. — Este: Tetemrehívás, opera, Petőfi, színjáték. (Bemutató. Páratlan 3/3.)
Szombat: Tetemrehívás, opera, Petőfi, színjáték. (Páros 1/3.)
Vasárnap d. u. A kis gróf, operett. — Este: Az ártatlan Zsuzsi, operett (Páratlan 2/3.)

* Hevesi Sándor Szegeden. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház főrendezője, az ismert író Szegedre jön a napokban. A jövő hét keddjén mutatják be a szegedi színházban Hevesi nagysikerű vigjátékát, az Apja fiát. A bemutatón résztvesz a kitűnő szerző is, valószínűleg a rendezésben is utasításokat ad majd, így érdekesnek ígérkezik ez a bemutató.

* A Lyra hangversenye. Az a feltűnően nagy érdeklődés, mely a közönség körében a Lyra hangverseny népszerűsítő vállalat első hangversenye iránt mutatkozik, bizonyíték arra, hogy Szeged nagyszámu zeneértő s kedvelő publikuma frappáns módon méltányolja az eddig nélkülözött művészi vállalkozás törekvéseit. A vasárnap délután 6 órai premier-hangversenyen a Népopera két elsőrangú művésze: Andrejka Margit és Pogány György mutatkoznak be a szegedi közönségnek. A két művész, valamint a honvédzenekar, — mely teljes létszámmal fog szerepelni a koncerten, — oly választékos programot állítottak össze, mely nemcsak a zenekedvelőknek ad nagy gyönyörűséget, hanem a legkényesebb műértők igényeit is teljesen ki fogja elégíteni. A Lyra további hangversenyeinek programját a napokban közölni fogja a hangversenyiroda vezetősége.

* Országos dalosverseny Budapesten. A Magyar Daloszsövetség az idén Budapesten tartja országos dalosversenyét. A versenyen a szegedi daloskör és a szegedi polgári daloskör is résztvesz.